

znova izborile vidnejše mesto v akademskih in strokovnih debatah, verjetno tudi zavoljo pospešene neoliberalne deregulacije izobraževalnih sistemov, ki naglo opušča pedagoške, spoznavne in kritično-epistemološke pridobitve zadnjega stoletja in drvi v *blaženo nevednost*. To pa je že davno tega učinkovito osmešil že Asimov predhodnik Voltaire v svoji filozofski pripovedi o Kandidovih in Panglossovih prigodah.

Ker nisem ne specialistka za pedagogiko in ne posebej izurjena v prebiranju poročil in besedil na področju formalnih, neformalnih in informalnih učnih praks, ki bi moj članek postavile v določen referenčni korpus, bo moj prispevek temu korpusu nujno lateralen in omejen na to, kar lahko z zunanjim pogledom na tematiko nanizam kot zgodovinarica oz. zgodovinska antropologinja.¹ K mojim raziskavam zadnjih dveh desetletij sodijo tudi evropska zgodovina intelektualcev in univerz, transferji vednosti (od literarnega in znanstvenega prevajanja pa do prevoda govoric iz ene v drugo), epistemične podlage družbenih znanosti in humanistike od razsvetljenstva dalje in strategije ter figure antiintelektualizma kot strukturne sestavine koncepta province in provincializma.² To se mi zdi potrebno mimogrede omeniti, saj bosta tako moja aksiologija v nadaljevanju besedila, morda pa tudi kak nepotreben lapsus, ki izvira iz zgolj elementarnega poznavanja tipologije in opredelitev izobraževanja odraslih, bolj jasna.

Pa se za začetek vrnimo k praviru Asimovega razmišljanja – v razsvetljenstvo. V filozofski pripovedi o Kandidu je pravzaprav veliko momentov, ki so izredno zanimivi iz zornega kota pridobljenih znanj. Za enega od njih bi lahko rekli, da govori neposredno o *neformalno pridobljenih znanjih*, ki nikakor ne izhajajo iz preproste blažene nevednosti, ampak so skozi individualno življenje preverjena in skozi izkušnje obogatena spoznanja. To je odlomek, v katerem Kandid in Martin obiščeta beneškega plemiča Pococuranteja, bajno bogatega moža, ki živi sredi okusno urejenih in razkošnih vrtov in ima obsežno knjižnico. Pococurante ima tudi o največjih delih človeškega duha zelo suhoparno in pov-

1 To – ta nekoliko nenavadna interdisciplinarna in transgresivna narava zastavitev – je bil naposled tudi namen projekta, ko smo ga Janez Kolenc Gregorič, Drago B. Rotar in jaz (in morebiti še kdo) sestavljali za razpisno prijavo.

2 Za izčrpniji pregled raziskav o (neformalnem) izobraževanju odraslih s pripadajočo literaturo gl. Finger in Asun, 2001; Muršak et al., 2006 in Kelava, 2012; za neoliberalni poseg v javno šolstvo, za zgodovino in učinke neoliberalizma na vseh družbenih poljih gl. Laval, 2003/2005; Rotar 2007a; Bourdieu in Wacquant, 2006; Kelava in Čadež, 2009; za socialno pravičnost in pomen laične šole za demokracijo gl. Kodelja, 2005 in 2006; o družbeni sekularizaciji v 19. stoletju gl. Chadwick, 1975/1995; o krizi demokracije, mesijanskem religioznem fundamentalizmu in antiintelektualizmu v desničarski vladi G. Busha gl. Giroux, 2005.